

KORÁLKY Z ROSY

FRANTIŠEK TYLŠAR

Ilustrace: Klára Gabrielová - Bílková

František Tylšar

KORÁLKY Z ROSY

Pod praporem poezie...

Jihočeský autor František Tylšar se nejlépe cítí na lince poezie – osobitými verši se už roky snaží zachytit své pocity, dojmy, prchavé okamžiky i trvalé lásky, prostě vše, co prochází jeho žívem a stojí aspoň za malou zmínku. Jeho básně nesou vždy specifický rukopis, otevřenost výpovědi a hlavně jsou spontánními a jasně formulovanými promluvami jeho duše, s prioritním záměrem obsahu sdělení. Čtenářům jsou tudíž snadno přístupné a srozumitelné. Nechybí v nich však ani jemný humor, drobné hrátky se slovíčky a jejich dvojnýznamy, zdařilé alegorie, přijatelná míra erotiky anebo zásadovost osobních postojů. Takovou mimořádností, která nesporně zaujme, jsou pak německé, polské, francouzské a anglické překlady několika vybraných básní, jež tvoří součást tohoto sborníku.

Tentokrát svou poměrně obsáhlou sbírku František Tylšar rozdělil do pěti tematických okruhů, věnovaných – jak jinak – Múzám. A to přímo Múzám specialistkám.

První oddíl básní je vyhrazen autorově velké lásce, k níž se opakovaně a s nadšením stále vrací – a to železnici, cestám, cestování... Je zajímavé sdílet s ním jeho poněkud jiný pohled na toto nevyčerpatelné téma, vidět vlaky, koleje a další náležitosti kolem očima neúnavného nadšence.

Jako leitmotiv druhé části je pak – žena. Žena a láska v desítkách různých odstínů, pojetí, pocitů a vnímání. Dalo by se dokonce říci, že jmenovitě tento svazek básní je jakousi básnickou ódou na ženu, její

půvaby a přitažlivost. Ostatně tyto motivy infiltrují i do jiných tematických okruhů předkládané sbírky.

Z českých luhů a hájů je lyrický nadpis příslušející k Múze národa, jak je uvedeno v oddílu následujícím. Tady jsou verši opěvovány krásy a dary přírody – lesy, louky, řeky, rybníky, roční doby, východy a západy slunce, ale i třeba ptáci... Tahy svého slovního štětce maluje básník mnohvrstevnaté plastické obrazy toho, co vidí jeho vnímavá duše.

Múza pokroku se pak ve čtvrté části sbírky zaměřuje na umění a vědu, o nichž dokáže vyprávět krátké, ale barvité příběhy či vtipné postřehy s náměty přímo ze života, a to nejen oněch slavných postav minulosti.

Závěrečnému dílu s názvem Střípky krasohledu pak vládne univerzální, multispektrální Múza pro všechno. Takže se zde setkáte třeba s kritikou negativních stránek současné doby a dnešní společnosti, s pranýřováním lidských slabostí a špatných vlastností, ale i s všímavými či mírně filozofickými zastaveníčky u zcela obyčejných všedních věcí, které třeba už ani nevnímáme.

Všemi pěti částmi knížky se však jako červená nit vine opakovaný a rozličně stylizovaný autorův odkaz na jeho životní krédo, v němž dominuje pravda, láska, víra a naděje. A já doufám, že si tento čestný slovní erb ponese i do dalších kroků nejen na poli poezie.

Hanka Hosnedlová

I.

ŽELEZNICE

Múza dálek

*Doprava je poezie
prazvláštního druhu.*

*Jízdní řády, harmonie,
parní krásky, nostalgie...*

*A nic na tom
nezmění ani démon
zpoždění.*

Píseň o zániku

*Pro poslední závorárku
píšu verše u Zdi nářků,
propadám do deprese.*

*Smutný zvonek výstražníku
zpívá píseň o zániku
další drážní profese.*

Nostalgický vlak

*Lokomotiva píseň si zpívá
o stavu tratí a všichni svatí
dnes věří na zázrak.*

*Vypustí páru u pivovaru
a dál se vlní, když stíny honí
náš nostalgický vlak.*

Koncert

*Jak osnova se dvěma linkami
pro orchestrální skladbu železných kol,
pro skřípění brzd, podvozků rock and roll,
jsou koleje, co běží pod námi.*

*Pomlky pražců, spojů klepání,
výhybek sólo, staniční kolej v moll,
starý nýt zpívá, z nárazníků zní bol
a modrý expres k hvězdám uhání...*

*Takty všech vlaků ticho zahání,
uslyšíš tenory, alt i baryton.
Orchestr řídí pan mistr grafikón,
dirigent cest, virtuos podání.*

*Každý den zdarma je mně, tobě k mání
dopravní koncert – skladba Cestování.*

Rozloučení s Horusicemi

*Poslední výpravčí vlak svůj vypravil,
výpravku schoval a šel domů spát.
Zítřka už nepoznáš, že tu někdy byl,
koleje přijel jeřáb vytrhat.*

*Prý je to moderní, dle Unie vzor.
Zastávka stačí, bude laskavá.
Zvýší se rychlosti, máme koridor.
Ale kdo dětem příště zamává?*

*Červená čepice, sedá na ni prach.
Přejezd i rozhlas řídí počítač.
Nádherná éra, rozkvět našich drah!
Tak proč jen slyším mnohých srdcí pláč?
Naposled nashle a už nikdy více.
Loučí se navždy vaše Horusice.*

První třída

*Na červeném plyši hádají se myši.
Jedna druhou střídá...*

*V českém pendolinu mají kocovinu.
Prostě první třída!*

Cestou do Vídně

*V business class Railjetu
držel jsem dietu.*

*Opojen rychlostí
a šunkou od kosti
dělal jsem hlouposti
s blondýnou v korzetu...*

Zimní jízda vlakem

*Filmová políčka za okny běží.
Nevlídne výkřiky ledové moci!
Z trhliny na nebi sněží a sněží.
Mršinu krajiny okoušou vlci...*

*Filmová políčka za okny běží.
Přítulná pohoda genia loci.
Teplo ti příjemně pokožku čerí.
Přítmí je předzvěstí nevšední noci...*

*Modravý anděl tvou cestu zas střeží.
Bez křídel letící železná kola.
Spletence kolejí znají svůj cíl.*

*Pulzují bigbitem dopravních žil.
Ta skladba rozporu k spánku tě zdolá.
A další příběhy za okny běží...*

Zugfahrt im winter

*Filmstreifen gleiten an den Fenstern vorbei
Feindselig schreit die Macht der Kälte!
Aus dem Riss am Himmel schneit es und schneit.
Die Landschaft, den Kadaver, fressen die Wölfe...*

*Filmstreifen gleiten an den Fenstern vorbei.
Genius Loci, jetzt freundlich erwacht.
Die Wärme streichelt angenehm deine Haut.
Dämmerung prophezeit eine ungewöhnliche Nacht...*

*Ein bläulicher Engel bewacht deinen Weg.
Eiserne Räder eilen ohne Flügel.
Verworrene Schienen kennen ihr Ziel.*

*Sie trommeln im Rock-Rhythmus ihr Verkehrsspiel. Die Musik
des Widerspruchs macht dich müde.
Und weitere Geschichten gleiten durch Fensterviereck...*

překlad Klára Hůrková